

نامداران انقلاب اسلامی در آئینه روایت
زنده یاد آیت الله محمدرضا مهدوی کنی (رحمه الله)

برمحمل یادها

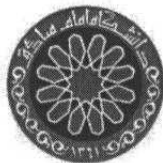
به کوشش:

محمدرضا کائینی

میلاد موندیان

دفتر حفظ و نشر آثار آیت الله مهدوی کنی (رحمه الله)

بهار ۱۳۹۸

انتشارات
دانشگاه امام صادق علیه السلام

عنوان: بر محمل یادها: نامداران انقلاب اسلامی در آیین روایت زنده یاد آیت الله محمدرضا مهدوی کنی (رحمه الله)

به کوشش: محمدرضا کائینی و میلاد موحدیان

ناشر: دانشگاه امام صادق علیه السلام

صفحه آرا و طراح جلد: محمد روشنی

نمایه ساز و ناظر نسخه پردازی و چاپ: رضا دیا

چاپ و صحافی: چاپ سپیدان

چاپ اول: ۱۳۹۸

قیمت: ۳۲۰/۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۷۵۹-۲

تهران: بزرگراه شهید خدایی، پلاک ۱۴۶۵۵، پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵ • پست: ۱۴۶۵۹۴۳۶۸۱ • تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲

فروشگاه اینترنتی: www.keshad.ir • E-mail: pub@isu.ac.ir

سرشناسه: مهدوی کنی، محمدرضا، ۱۳۱۰ - ۱۳۹۳.

عنوان و نام پدیدآور: بر محمل یادها/ به کوشش محمدرضا کائینی، میلاد موحدیان؛ [به سفارش] دفتر حفظ و نشر آثار آیت الله مهدوی کنی.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۳۹۸.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۷۵۹-۲

موضوع: مهدوی کنی، محمدرضا، ۱۳۱۰ - ۱۳۹۳. -- مصاحبه ها

موضوع: مهدوی کنی، محمدرضا، ۱۳۱۰ - ۱۳۹۳. -- خاطرات

موضوع: روحانیت -- ایران -- فعالیت های سیاسی

موضوع: ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۲۰ - ۱۳۵۷ -- خاطرات

موضوع: ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- خاطرات

شناسه افزوده: کائینی، محمدرضا، ۱۳۵۴ - گردآورنده

شناسه افزوده: موحدیان، میلاد، ۱۳۷۳ - گردآورنده

شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)

رده بندی کنگره: ۱۳۹۸ ۳/۵ ۱۵۳۳ DSR

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۳۴۰۹۲

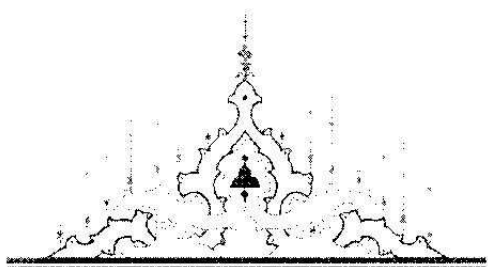
شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۳۱۰۷۰

تمام حقوق محفوظ است، هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه مکتوب ناشر قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا و انتقال در فضای مجازی نمی باشد.
این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست مطالب

۷		سخن ناشر
۹		پیشگفتار
۱۱		دیباچه
۱۵		فصل اول: زندگینامه خود افته آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام)
		فصل دوم: جستارهایی در تاریخ سپید رزات انقلاب و نیز استقرار نظام اسلامی در
		گفت و شنود برنامه «فوق العاده»، سیمان جمهوری اسلامی ایران با آیت الله
۴۹		مهدوی کنی (علیه السلام)
		فصل سوم: جستارهایی در زندگی علمی و سیاسی آیت الله حاج مهدوی کنی (علیه السلام)
		فصل چهارم: نگاهی دوباره به محکومات خط امام در کفایت و شجاعت: «کتاب ماه تاریخی
۱۱۵		فرهنگی یادآور» با آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام)
		فصل پنجم: «منش فکری و عملی آیت الله سید محمود طالقانی» در گفت و شنود ماهنامه
۱۳۷		شاهد یاران با آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام)
		فصل ششم: «شهید بهشتی، جامعه روحانیت مبارز و حزب جمهوری اسلامی» در
۱۵۷		گفت و شنود با آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام)
		فصل هفتم: «امام خمینی، شهید آیت الله بهشتی و مهار فتنه بنی صدر» در گفت و
۱۷۱		شنود با آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام)

- فصل هشتم: «جستارهایی در سیره علمی و عملی شهید آیت الله استاد مرتضی مطهری (علیه السلام)» در گفت و شنود با آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام) ۱۸۷
- فصل نهم: بیانات آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام) در مراسم بزرگداشت شهید آیت الله استاد مرتضی مطهری (علیه السلام) در دانشگاه تهران ۲۱۳
- فصل دهم: بیانات آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام) در پی ارتحال حجت الاسلام و المسلمین حاج سید احمد خمینی ۲۳۳
- فصل یازدهم: گفت و شنود ماهنامه پاسدار انقلاب با آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام) نخستین رییس هیئت مدیره اسلامی ایران ۲۴۱
- فصل دوازدهم: بیانات آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام) درباره خصال نظری و عملی مرحوم آقای حاج حبیب الله عسکری الازادی ۲۵۷
- فصل سیزدهم: خاطرات آیت الله مهدوی کنی (علیه السلام) از تصدی تولیت مدرسه علمیه مروی و احیای موقوفات آن ۲۶۹
- نمایه ۲۹۳

پیشگفتار

دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله مهدوی کنی، در راستای تبیین و ترویج اندیشه‌ها و سیره عملی مرحوم آیت‌الله العظمی، اقداماتی را در راستای تکمیل کتاب خاطرات معظم له آغاز کرده است. در کنار پرور و آفرینی خاطرات آیت‌الله مهدوی کنی - از طریق جمع‌آوری خاطرات بزرگان انقلاب اسلامی راجع به ایشان - که در مراحل پایانی اجراست، کتاب حاضر نیز که با عنوان «بر محمل یادها» و با موضوع «نامداران انقلاب اسلامی در آئینه روایت زنده» آیت‌الله مهدوی کنی به زیور طبع آراسته شده، در همان مسیر است. در این اثر تلاش شده تا به دیدگاه آن استاد فقید درباره برخی از بزرگان انقلاب اسلامی همچون حضرت امام خمینی، آیت‌الله طالقانی، آیت‌الله شهید مطهری، آیت‌الله شهید بهشتی، حاجت‌الاسلام و المسلمین حاج سیداحمد خمینی و حاج حبیب‌الله عسکراولادی بپردازد. هم‌نیت با خاطرات ناگفته مرحوم استاد درباره برخی از مهم‌ترین حوادث مهم انقلاب اسلامی نیز در ضمن مطالب آن آمده است.

از جهت روش‌مندی این کتاب، افزودن این توضیح لازم است که اولاً به منظور تسهیل مراجعه و دسترسی پژوهشگران به محتوای مطالب این کتاب، در ابتدای هر بخش مهم‌ترین مطالب و مضامین مورد اشاره در آن بخش، در قالب کلیدواژه‌هایی آورده شده است تا پژوهشگر بتواند مهم‌ترین موضوعات را فهرست‌وار دنبال کند. ثانیاً به منظور حفظ اصالت متن گفته‌ها و سخنان حضرت استاد، هر آنچه که از

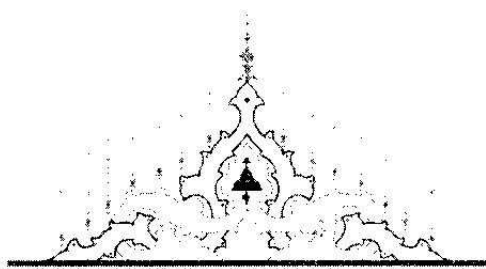
جهت ویرایشی لازم بوده به متن افزوده شود داخل قلاب [] آمده است. امید است اثر حاضر یک گام مهم در راستای تکمیل کتاب خاطرات آن سیاستمدار صادق به شمار آید.

دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله مهدوی کنی بر خود لازم می‌داند ضمن دعوت از پژوهشگران و علاقمندان جهت مطالعه اثر حاضر، از زحمات جناب آقای محمدرضا کائینی که این کتاب با پیشنهاد و اهتمام ایشان تنظیم و تدوین شده و برخی از مصاحبه‌های آن نیز، توسط خود ایشان ضبط شده است، کمال تشکر و قدردانی را به عمل آورد. همچنین مراتب سپاسگزاری خود را از جناب آقای میلاد موحیان که مستندنگاری، تنظیم و ویراستاری محتوایی این اثر را به انجام رسانیده‌اند، عمل می‌آوریم. امید است که این اثر موجبات خشنودی آن استاد فرزانه را فراهم آورد. سیر پژوهشگران و علاقمندان ایشان را جهت فهم اندیشه و سیره عملی زندگی ایشان هوارتر نماید.

والله ولیّ التوفیق

دفتر حفظ و نشر آثار

آیت‌الله مهدوی کنی (رحمته)

دیباچه

گفت و شنودها و خطابه‌هایی که در این دفتر گردآوری شده‌اند، اولاً آینه‌ای از زندگی و زمانه عالم مجاهد و دوم تذکره یاد آیت‌الله حاج شیخ محمدرضا مهدوی کنی هستند و ثانیاً دآوری آن مرحوم را دربردارد. اساتید و اقران خویش عیان می‌سازند. این مصاحبه‌ها که عمدتاً در سه دهه آخر حیات آیت‌الله و به رغم پرهیز ایشان از انجام گفتگوهای تاریخی انجام شده‌اند، در بردارنده نکاتی هستند که در کتاب خاطرات ایشان نیامده و از این منظر مکمل آن می‌تواند به صاحب این قلم که خود برخی از این گفت و شنودها را به انجام رسانده، شاهد برخی حواشی یا بازتاب‌های آنها بوده که برای روشن کردن پرنکته و درس‌آموز آمده و جلوه‌هایی از سیره اخلاقی آن بزرگ را بر وی آشکار ساخته است. هم از این روی، اشاره به برخی از آنها را در این مقام مفید می‌انگارد.

اول: نگارنده برای آغازین شماره از کتاب ماه تاریخی فرهنگ به یادآور - که به‌عنوان یادمان امام خمینی (ره) نشر یافت - با آیت‌الله مهدوی کنی گفت و شنودی به انجام رساند (گفت و شنود چهارم این مجموعه). در خلال این مصاحبه، سخن به زمینه‌های برکناری آیت‌الله منتظری و نیز ادعاهای ایشان در دهه ۸۰ درباره دانشگاه امام صادق (علیه السلام) سوق یافت. مصاحبه‌شونده با احتیاط اخلاقی به پرسش‌های این قلم پاسخ داد، علاوه بر این شرط که متن گفتگو را پیش از چاپ

رؤیت نماید. پس از ارائه متن به ایشان و استرداد آن، صاحب این قلم مشاهده کرد که ایشان تمام بخش‌های مربوط به آیت‌الله منتظری را حذف کرده‌اند! از جناب حجت‌الاسلام سید مصطفی میرلوحی به جستجوی ماجرأ برآمد و ایشان پس از سؤال از آیت‌الله گفت: «حاج آقا به رغم انتقادات صریح خود به آقای منتظری، به دلیل احترامی که برای ایشان قائل هستند، مایل به چاپ بخش‌های مربوط به وی نشدند». نگارنده که دید بخش جذآب گفتگو حذف شده است، از ایشان خواست که در تصمیم خود تجدیدنظر کنند و نهایتاً پس از پیغام‌های فراوان، جواب آمد که «به شرط حذف انتقادات جدی نسبت به آقای منتظری، قید لقب آیت‌الله و استفاده از فن جمع برای نامبرده، انتشار مصاحبه بلامانع است. این کار را هم خود حاج آقا باید انجام دهد» من هم اینک متن تصحیح‌شده این گفت و شنود به قلم آیت‌الله مهدوی کئی باسلام که آیینهای از سیره اخلاقی اوست، هر چند که آیت‌الله منتظری ظاهراً مفهوم مصاحبه را به گونه‌ای دیگر فهم کردند و در پی آن مواضعی غریب اتخاذ نمودند!

دوم: در پی تأسیس ماهنامه تاریخی فرهنگی شاهد یاران، نگارنده در صدد برآمد که شماره‌ای از آن را به مرحوم آیت‌الله سید محمود طالقانی اختصاص و با همین موضوع گفت و شنودی با آیت‌الله مهدوی کئی انجام دهد (گفت و شنود پنجم این مجموعه). داوری ارجمند وی، کارنامه آیت‌الله طالقانی و نیز سخنان منصفانه مصاحبه‌شونده در مقوله مهندس مهدی زرگان و همراهان وی، در میان جامعه دانشگاهی کشور، پژواکی بس مثبت داشت، تا سایی که بعدها آن شماره از نشریه، به چاپ پنجم نیز رسید. چندی پس در دیداری کوتاه با آیت‌الله مهدوی کئی، گزارشی درباره بازتاب‌های مثبت آن گفت و شنود ارائه کردم که خرسندی و دعای خیر ایشان را در پی داشت.

سوم: در سال ۱۳۹۰ و در آستانه انتخابات مجلس نهم، حجت‌الاسلام و المسلمین محمدحسن رحیمیان از آیت‌الله مهدوی کئی وقتی گرفت تا با ایشان برای ماهنامه پاسدار اسلام گفت و شنودی انجام دهد و از نگارنده نیز به دلیل سابقه مصاحبه با آیت‌الله، برای حضور در جلسه دعوت کرد (گفت و شنود سوم این مجموعه). در این جلسه، سخن از آشنایی مصاحبه‌شونده با امام آغاز، و به انتقادات ایشان از جبهه نو تأسیس پایداری انقلاب اسلامی ختم شد. این مصاحبه به لحاظ

صراحت گوینده، بازتاب گسترده‌ای یافت و در رسانه‌های خارجی نیز انعکاس پیدا کرد. آیت‌الله مهدوی پس از انتشار این گفتگو، به نگارنده پیغامی طنز فرستاد بدین مضمون «من در این مصاحبه نگران بودم که اصول‌گرایان مرا به مجسمه بودا تبدیل کنند، اما شما لطف کردید و زودتر از آنها این کار را کردید، خسته نباشید!».

این اثر می‌تواند مجلداتی افزون داشته باشد که احتمالاً نگارنده در آینده به آن بپردازد، با این همه تلاش شده است که این مجموعه در بردارنده گفت و شنودها و گفتارهایی تاریخی باشد که در خاطرات ایشان نیامده است. امید می‌برم که انتشار این اثر، تاریخ‌پژوهان تاریخ معاصر و انقلاب اسلامی و نیز عموم علاقمندان را مغرور و مقبول آید. در پایان ضمن اشارت بدین نکته که این اثر با همدلی و همکاری نشر تفسیر و نشر آثار آیت‌الله مهدوی کنی گردآمده و منتشر شده است، سپاس و تشکر را به این نهاد محترم تقدیم می‌دارم.

والله من وراء القصد

محمدرضا کائینی

بهار ۱۳۹۸

www.ketab.ir